

teatre lliure

© Andreas Geißel

othello

de **William Shakespeare**

direcció **Thomas Ostermeier**

Schaubühne am Lehniner Platz - Berlin

Teatre Lliure Montjuïc – 21 i 22 de desembre

Othello

de **William Shakespeare**   direcció **Thomas Ostermeier**
Schaubühne am Lehniner Platz - Berlin

---

intèrprets

Thomas Bading Brabantio, Ludovico, senyor / **Niels Bormann** Roderigo /
Ulrich Hoppe senador, Montano, Gratiano / **Erhard Marggraf** Dux / **Eva Meckbach** Desdèmona / **Sebastian Nakajew** Othello / **Stefan Stern** Iago /
Tilman Strauss Càssio / **Laura Tratnik** Emília / **Luise Wolfram** Bianca

músics **Ben Abarbanel-Wolff** saxo / **Thomas Myland** orgue, teclats / **Nils Ostendorf** trompeta / **Max Weissenfeldt** percussió

---

traducció de l'anglès i dramaturgia **Marius von Mayenburg** / escenografia **Jan Pappelbaum** / vestuari **Nina Wetzel** / il·luminació **Erich Schneider** / vídeo **Sebastien Dupouey** / música **Polydelic Souls** / direcció musical **Nils Ostendorf** / combat escènic **René Lay**

---

i els equips del **Teatre Lliure**

---

coproducció **Schaubühne am Lehniner Platz - Berlin** i **Festival d'Atenes i Epidaure 2010**

---

drets de representació **henschel SCHAUSPIEL Theaterverlag - Berlin**

---

espectacle en alemany sobretitulat en català

durada de l'espectacle: **2h 30' sense pausa**

22 /12   **col·loqui** amb **Thomas Ostermeier** després de la funció

horari: a les 20:30h.

preu: 27€

Fa dues temporades Ostermeier ens va presentar una de les millors versions de *Hamlet*. Ara és el torn d'*Otel·lo*: la competitivitat, les estratègies d'exclusió social, el racisme i el sexe amb el segell de la Schaubühne.

Estrena a l'Estat espanyol.

"Ostermeier i la seva tropa, virtuosista i energètica." (Joan Anton Benach, **La Vanguardia**)

"Hi ha una inventiva i una energia indesmaiabls en la direcció i en tot el repartiment." (Marcos Ordoñez, **El País**)

Othello es va estrenar el 6 d'agost del 2010 al Teatre d'Epidaure de Grècia, en el marc del Festival d'Atenes i Epidaure 2010.

© Tania Kelley

El general Otel·lo decideix no ascendir el seu alferes Iago a lloctinent i nomena, en lloc seu, l'inexpert Càssio. Iago es proposa destrossar Otel·lo minvant la seva fe en el recent matrimoni amb Desdèmona i conduint-lo a una voràgine de gelosia autodestructiva. Per fer-ho, utilitza astutament la pressió del poble, que ja està prou trasbalsat per la unió d'un home negre amb una dona blanca. A mesura que l'obra avança, l'Otel·lo caut i racional va perdent l'estatus. La seva visió de la realitat i la identitat es deterioren mentre Iago l'empeny a una crisi nerviosa que esdevé una catàstrofe per a tota la comunitat.

Aquesta obra de Shakespeare escrita el 1604 forma part de les seves grans tragèdies de l'última etapa, amb *Hamlet* i *El rei Lear*, farcides d'observacions especialment agudes pel que fa al comportament humà i la profunditat de la ment humana. La dinàmica paranoica de la gelosia es representa d'una manera tan efectiva que el personatge d'Otel·lo ha esdevingut un referent d'aquest sentiment. Sovint oblidem que Iago, el personatge més actiu a l'obra, està motivat per l'enveja, la humiliació i el sentiment d'haver estat menyspreat.

Amb *Otel·lo*, Shakespeare escriu una obra sofisticada que parla de la competitivitat i les carreres masculines, les subtils estratègies de l'exclusió social, el racisme i la sexualitat. Tot i que Shakespeare s'oblida d'explorar alguns camins, l'obra no deixa de ser un trencaclosques desconcertant: per què Desdèmona avança cap a la seva pròpia destrucció conscientment? Per què Iago destrueix Otel·lo? I per què Otel·lo s'autodestruïx?

Othello és el tercer compromís de Thomas Ostermeier amb Shakespeare, després d'*El somni d'una nit d'estiu* i *Hamlet*.

© Tania Kelley

La crítica ha dit...

“L’antic drama és sovint interpretat amb pathos, on una línia fina separa la humilitat i la pompositat. Thomas Ostermeier capgira conscientment aquesta convenció.”

Andreas Schäfer, **Tagesspiegel**

“Ostermeier obre amb un pròleg increïble, eficaç i hàbil: jazz ètnic, fragments sobreposats de vídeo en blanc i negre marquen la pauta de l’amor entre Desdèmona i Othello.”

Peter Hans Göpfert, **rbb Kulturradio**

“La nova versió en prosa de Marius von Mayenburg, amb un to sobri però despreocupat, dóna a Iago molt marge de maniobra i moltes ocasions per aprofitar les oportunitats, que l’actor Stefan Stern fa servir en el millor profit seu. (...) L’ambient únic del lloc (Epidaure) es manté intacte, i al mateix temps l’espai de Jan Pappelbaum, suportat per la foscor de la nit que tot ho abasta emanant de l’escenari a l’auditori, crea intimitat enmig de l’espai obert”.

Hartmut Krug, **Berliner Zeitung**

“Comença a un ritme elegant,(...) una banda ràpida i furiosa ofereix música de saló, completada amb solos de trompeta i saxo. Tot això brilla i llueix a l’escenografia de night-club de Jan Pappelbaum (...) Desdèmona resplendeix com a equilibrada i honesta amant innocent.”

Ute Büsing , **rbb Kulturradio**

“Després d’El somni d’una nit d’estiu i de Hamlet, aquest és el tercer triomf shakespearà d’Ostermeier. Milers d’aficionats al teatre en van gaudir, i ara ho poden tornar a fer. Després de tres hores en el silenci més atent –sense menjar, sense beure, sense trucades de mòbil– a mitjanit el públic (a Epidaure) va esclatar en aplaudiments extasiats.”

Reinhard Wengierek, **Die Welt**

“És evident que el protagonista és Iago, que constament inflama les topades entre l’ordre apol·lini (les escenes naturalistes) i el desordre dinoisíac (els interludis de dansa extàtica i música embriagadora). Iago és interpretat per Stefan Stern, que amb la seva actuació polifacètica és el més destacat de la nit.”

Tobias Schwartz, **Zitty**

William Shakespeare

(Stratford-on-Avon 1564 – 1616)

El 1564 neix a Stratford-on-Avon, al comtat de Warwick, Anglaterra. El bategen el 26 d'abril a l'església de la Sagrada Trinitat de Stratford, encara que la seva data de naixement se celebra el 23 (data també de la seva mort). Fill de John Shakespeare, guanter i comerciant, i de Mary Arden, de família més distingida. El matrimoni va tenir vuit fills, dels quals en van sobreviure quatre nois i una noia.

El 1570 es prohibeix el teatre al terme municipal de Londres, motiu pel qual els teatres s'instal·len a l'altra banda del Tàmesis, al South Bank. El 1572 s'obliga a les companyies teatrals a posar-se sota la protecció d'un noble. El 1573 la companyia del Comte de Leicester actua a Stratford (on torna el 1576).

El 1582 Shakespeare es casa amb Anne Hathaway, vuit anys més gran que ell, natural de Shottery, prop de Stratford. El maig del 1583 neix la seva filla Susanna. El febrer del 1585 neixen els seus fills bessons Hamnet i Judith. Possiblement, el 1587 es trasllada a Londres sense la família. Després de fer de mestre, entra com a actor de la companyia Queen's Men. Per un pamflet de Robert Greene en contra d'ell, el 1592 sabem que estava plenament establert a Londres com a actor i ja havia escrit *Enric VI* i *La comèdia dels errors*.

El 1593 publica *Venus i Adonis*, dedicat al Comte de Southampton, *Ricard III* i *Titus Andrònic*. El 1594 apareix *El rapte de Lucrecia*, un poema dedicat també al Comte de Southampton. És membre de la companyia Chamberlain's Men, amb Richard Burbage i William Kempe. Escriu *L'amansiment de l'harpia*, *Treballs d'amor perdut* i *Els dos cavallers de Verona*. El 1595 escriu *Ricard II*, *El somni d'una nit d'estiu* i *Romeo i Julieta*.

El 1596 mor el seu fill Hamnet. Escriu *El rei Joan* i *El mercader de Venècia*. El seu pare demana - i li concedeixen - el títol de Cavaller, que l'autoritza a usar un escut d'armes amb una llança i el lema "Non sancz droit". El 1597 compra una casa a Stratford, New Place, tot i que continua vivint a Londres. Escriu la primera part d'Enric IV. La segona part és del 1598, l'any que publica per primer cop una de les seves teatrals, *Treballs d'amor perdut*.

Són del 1599 *Enric V*, *Molt soroll per no res* i *Juli Cèsar*, que va servir segurament per a la inauguració del teatre The Globe, del qual era accionista.

L'any següent escriu *Les alegres casades de Windsor*, *Al vostre gust* i *Nit de reis*, i el 1601 *Hamlet*. El mateix any es produeix un cop d'estat fracassat i l'execució posterior del Comte d'Essex, precedit per una representació de *Ricard II*. També és l'any que mor el seu pare.

El 1602 escriu *Troilus i Crèssida*. Shakespeare compra diverses propietats a Stratford: una finca de 50 hectàrees i un "cottage". El 1603, *Tot va bé si acaba bé* i *Otel·lo*.

Amb la mort de la reina Elisabet I, la companyia Chamberlain's Men passa sota la protecció de Jaume I i s'anomena King's Men. En aquest període, Shakespeare deixa de treballar com a actor. El trobem vivint a Londres a casa d'una família hugonot anomenada Mountjoy mentre la seva família continua a Stratford.

El 1604 escriu *Mesura per mesura*; el 1605, *El rei Lear*; el 1606, *Macbeth* i segurament el 1607, *Antoni i Cleopatra*). Aquest mateix any es casa la seva filla Susanna amb John Hall, metge. Del 1608 són *Timó d'Atenes* i *Pèrcles*, escrita en col·laboració amb Thomas Middleton. Neix la seva única néta, Elizabeth, i mor la seva mare.

El 1609 publica els *Sonets*, dedicats al misteriós "W.H." i escriu *Coriolà*. La companyia King's Men es trasllada al teatre Blackfriars. El 1610 escriu *Cimbelí* i es retira a la casa de Stratford.

Són del 1611 *Conte d'hivern* i *La tempestat*, i del 1612, *Cardenio*, peça avui desapareguda. Del 1613, *Els dos nobles cosins* i *Enric VIII*, totes dues probablement en col·laboració amb Thomas Fletcher. Aquest mateix any es compra una casa al costat del teatre Blackfriars. Tres anys després la seva filla Judith es casa amb Thomas Quiney.

Shakespeare mor el 23 d'abril de 1616 als 52 anys, havent signat testament el 25 de març. La seva vídua mor el 1623 i la seva filla Elizabeth Hall el 1670.

El 1623 John Heminges i Henri Condell publiquen el "*First Folio*" amb 36 obres seves.

més informació:

<http://www.shakespeare.com>

<http://www.shakespeares-globe.org/>

<http://www.bardweb.net/>

Thomas Ostermeier

(Soltau, 1968)

Director d'escena i director artístic de la Schaubühne am Lehniner Platz de Berlín. Inicia la seva carrera artística com a actor, participant al *Faust* de Einar Schleef, a la Hochschule der Künste de Berlín, i de seguida cursa estudis de direcció d'escena a l'Escola Superior d'Art Dramàtic Ernst Busch, també de Berlín. Després de fer d'assistent de Manfred Karge a Weimar i al Berliner Ensemble, presenta al Studio *Tambors en la nit* de Bertolt Brecht i *La desconeguda* d'Alexander Blok, seguint el mètode biomecànic de Meierhold.

El 1996 entra com a director artístic a la Baracke am Deutschen Theater, de Berlín, que el 1998 va ser escollida Teatre de l'any i que va tancar l'any següent. D'entre les seves produccions com a director d'escena en aquest període destaquen *Fette Männer im Rock*, de Nicky Silver, *Ganivets a les gallines*, de David Harrower, *Gier*, de Sarah Kane, *Un home és un home*, de Bertolt Brecht, i *Suzuki* d'Alexei Xipenko. El 1999 estrena *L'ocell blau* al Deutsches Theater de Berlín, i és director convidat a la Schauspielhaus d'Hamburg, on estrena *Disco Pigs* i *Cara de foc*.

Des del setembre 1999, és director artístic de la Schaubühne, on ha dirigit entre d'altres peces *Personenkreis 3.1* de Lars Norén; *Gier* de Sarah Kane, *Parasiten* de Marius von Mayenburg; *Der Name* de Jon Fosse; *Això és una cadira*, de Caryl Churchill; *La mort de Danton* de Georg Büchner; *Supermarket* de Biljana Sribljanovic; *L'edat d'or*, de Richard Dresser; *Woyzeck*, de Georg Büchner; *Concert a la carta*, de Franz Xaver Kroetz; *Lulu*, de Frank Wedekind; *Eldorado*, de Marius von Mayenburg i *Zerbombt*, de Sarah Kane. El 2005 hi va estrenar *Hedda Gabler*, de Henrik Ibsen i el 2006, *El dol escau a Electra*, d'Eugene O'Neill; *El somni d'una nit d'estiu*, de Shakespeare, conjuntament amb Constanza Macras; *Liebe ist nur eine Möglichkeit*, de Christoph Nußbaumer i *El producte*, de Mark Ravenhill. El 2007 va estrenar *Un tramvia anomenat desig* de Tennessee Williams i *Room Service* de John Murray i Allen Boretz. L'any següent firma *DIE STADT und DER SCHNITT*, de Martin Crimp i Mark Ravenhill; *Hamlet*, de W. Shakespeare, i *John Gabriel Borkmann*, de Henrik Ibsen. La seva següent producció va ser *Dämonen*, de Lars Norén, el 2010.

Fora de la Schaubühne, ha estrenat a la Münchner Kammerspiele *Der starke Stamm* de Marie-Luise Fleißer, el 2002 i *Die Ehe der Maria Braun* de Rainer

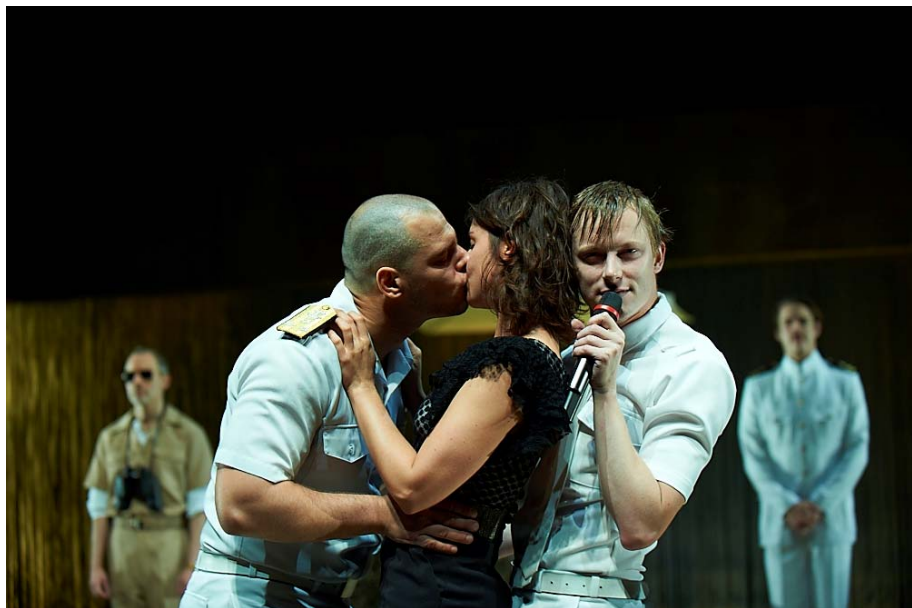
Werner Faßbinder, el 2007; al Festival d'Edinburg, *The Girl on the Sofa* de Jon Fosse, el 2002; y al Burgtheater de Viena, *The Master Builder* de Henrik Ibsen, el 2004. Ha estat Premi de Noves Realitats Teatral de la Unió Europea del Teatre a Taormina i Director Associat del Festival d'Avinyó de l'any 2004.

Al Teatre Lliure ha presentat *Shoppen & Ficken*, de Mark Ravenhill (2003) i *Nora*, d'Henrik Ibsen (2005), *Der Würgeengel* de Karst Woudstra a partir del film de Luis Buñuel (2006) i *Hedda Gabler*, de Henrik Ibsen (2007). Aquesta última obra va rebre el premi públic "Theater Gemeinde Berlin". Més endavant, les produccions *John Gabriel Borkmann* i *Hamlet* han estat guardonades amb premis internacionals com a les millors produccions en la temporada 2008/2009 *Hamlet* també va ser present al Lliure fa dues temporades.

L'any 2009 va ser nomenat Officier des Arts et des Lettres pel Ministeri francès de Cultura. El maig del 2010 va ser nomenat president de la Deutsch-Französisches Kulturrat (DKFR).

La seva producció *The Cut* va rebre el premi de la crítica al festival internacional de teatre KONTAKT de Polònia (2010).

Les seves produccions inclouen gires en diverses ciutats d'arreu del món com París, Avinyó, Bordeus, Marsella, Rennes, Reims, Barcelona, Madrid, Viena, Nàpols, Sarajevo, Belgrad, Bucarest, Ljubljana, Zagreb, Novi Sad, Praga, Cracòvia, Dublín, Londres, Copenhaguen, Oslo, Tampere, Brussel·les, Lisboa, Atenes, Tel-Aviv, Nova York, Caracas, Ottawa, Quebec, Hong Kong, Seül, Tòquio, Taipei, Sydney, Adelaide, Melbourne, Moscou...

© Tania Kelley

Schaubühne Berlin

Schaubühne Berlin representa un procés teatral internacional, experimental i contemporani. Molts directors coneguts hi han creat la seva obra, des de la seva fundació l'any 1962, primer a Hallesches Ufer, i partir del 1981, a Lehniner Platz. Les nombroses gires arreu del món, els reconeixements i els premis atorgats a directors, produccions i actors avalen l'èxit d'aquest grup artístic en la seva tasca de creació del concepte 'Schaubühne', sota el lideratge de Thomas Ostermeier.

Thomas Ostermeier, juntament amb un conjunt meravellós de directors com Jossi Wieler, Falk Richter, Ivo van Hove, Volker Lösch, Friederike Heller, Benedict Andrews o Marius von Mayenburg, continuarà amb la seva tradició de noves interpretacions, crítiques i contemporànies, dels clàssics de la mitologia grega, al costat de Shakespeare, Txèkhov, Ibsen, i fins i tot Tennessee Williams. També hi tenen cabuda autors contemporanis, tal com hem pogut veure en les més de 50 estrenes en ciutats de parla alemanya els últims deu anys, així com la intensiva col·laboració amb l'escriptor i membre del teatre Marius von Mayenburg, els diferents projectes i el treball dramàtic de Falk Richter, el concurs anual de joves dramaturgs o dramaturgs encara no coneguts a Alemanya i el Festival de Nou Drama Internacional (FIND) on, any rere any, i durant tota una setmana, s'exhibeixen obres teatrals alemanyes i estrangeres.

Schaubühne és membre fundador de la Unió de Teatres d'Europa (UTE) des de la temporada 2008/09. Aquesta unió engloba teatres de Portugal, França, Bèlgica, Itàlia, Finlàndia, Espanya i Alemanya amb el fi de realitzar i intercanviar produccions.

més informació:

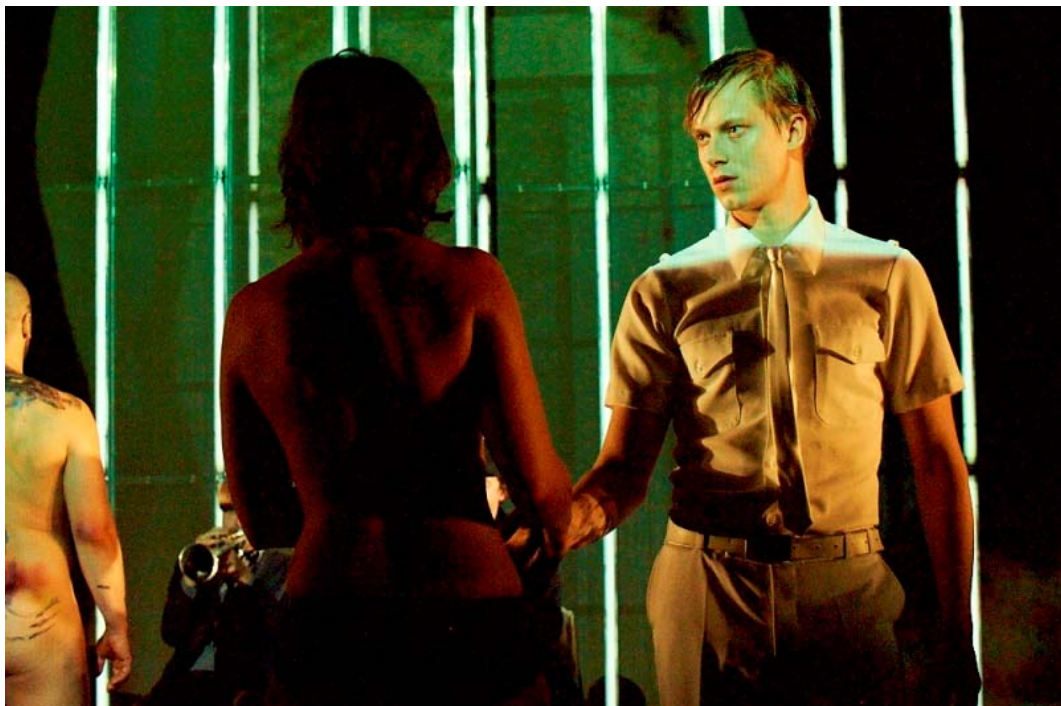
<http://www.schaubuehne.de>

© Andreas Geißel

© Tania Kelley

© Tania Kelley